

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU
POSTUPAKA JAVNE NABAVE
Zagreb, Koturaška 43/IV
KLASA: UP/II-034-02/20-01/29
URBROJ: 354-01/20-13
Zagreb, 16. ožujka 2020.

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave u vijeću sastavljenom od članova: Nelice Vidić, zamjenice predsjednice, Danijele Antolković te Karmele Dešković, članica, postupajući po žalbi žalitelja Instalacije Grebenar j.d.o.o., Dugo Selo, OIB: 15183884812, u odnosu na sadržaj dokumentacije o nabavi, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2019/S 0F2-0050551, predmet nabave: pružanje energetske usluge u svrhu poboljšanja energetske učinkovitosti javne rasvjete, naručitelja Općina Gradac, Gradac, OIB: 43460605025, na temelju članka 3. Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave („Narodne novine“, broj 18/13., 127/13., 74/14. i 98/19.), te članka 398. Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 120/16., dalje: ZJN 2016) donosi sljedeće

R J E Š E N J E

1. Poništava se dio dokumentacije o nabavi zahvaćen nezakonitošću, i to Izjava o ovlaštenom voditelju građenja (Prilog 9. dokumentacije o nabavi) te točka 5. u dijelu koji glasi: „Detaljna razrada svih predviđenih mjera mora biti prikazana u Projektu.“, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2019/S 0F2-0050551, predmet nabave: pružanje energetske usluge u svrhu poboljšanja energetske učinkovitosti javne rasvjete, naručitelja Općina Gradac, Gradac.
2. Nalaže se naručitelju Općina Gradac, Gradac da u roku od 8 dana od dana javne objave rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave naknadi žalitelju Instalacije Grebenar j.d.o.o., Dugo Selo troškove žalbenog postupka u iznosu od 5.000,00 kuna.

O b r a z l o ž e n j e

Naručitelj Općina Gradac, Gradac, objavio je dana 27. prosinca 2019. u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje u tekstu: EOJN RH) poziv na nadmetanje s dokumentacijom o nabavi u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2019/S 0F2-0050551, predmet nabave: pružanje energetske usluge u svrhu poboljšanja energetske učinkovitosti javne rasvjete. Kriterij za odabir ponude je ekonomski najpovoljnija ponuda koja se određuje na temelju kriterija neto financijske koristi (NPV) 80 bodova te broja sklopljenih ugovora 20 bodova.

Na sadržaj dokumentacije o nabavi urednu žalbu je 7. siječnja 2020. ovome tijelu izjavio i naručitelju primjerak žalbe u roku za žalbu dostavio žalitelj Instalacije Grebenar j.d.o.o., Dugo Selo.

Žalitelj u žalbi u bitnome osporava zakonitost dijela dokumentacije o nabavi, predlaže poništiti dio dokumentacije zahvaćen nezakonitošću te traži nadoknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 5.000,00 kuna.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da su žalbeni navodi neosnovani slijedom čega predlaže odbiti žalbu i žalbeni zahtjev kao neosnovane.

Tijekom postupka izvedeni su dokazi pregledom i analizom dostavljenog dokaznog materijala koji se sastoji od objave u EOJN RH, dokumentacije o nabavi te ostalih dokaza.

Žalba je dopuštena, pravodobna, uredna te izjavljena od ovlaštene osobe.

Žalba je osnovana.

Žalitelj osporava zakonitost točke 12. dokumentacije o nabavi (Norma za osiguranjem kvalitete upravljanjem okoliša ili jednakovrijedno) navodeći da naručitelj eksplicitno traži certifikat ISO 14001 kao dokaz tehničke sposobnosti. Sukladno Rješenju ovoga tijela donesenog u žalbenom predmetu KLASA: UP/II-034-02/18-01/787, navodi žalitelj, ocijenjeno je da se takav uvjet ne može propisati kao uvjet sposobnosti. Isto tako, naručitelj ne navodi da ponuditelj može priložiti drugi dokaz o jednakovrijednim mjerama, što je trebao.

Naručitelj u odgovoru na žalbu navodi je iz dokumentacije o nabavi vidljivo da je naručitelj naveo da ponuditelji na jednakovrijedan način mogu dokazati da raspolažu normama za osiguranje kvalitete upravljanjem okoliša, dakle, da mogu i alternativnim načinima dokazati udovoljavanje navedenom. Također je vidljivo da je naručitelj spornu točku propisao sukladno člancima 270. i 271. ZJN 2016 te ista nije propisana kao uvjet sposobnosti. Navodi da ranija odluka ovoga tijela na koju se žalitelj poziva u konkretnom slučaju nije primjenjiva.

Kako bi se riješilo među strankama sporno pitanje zakonitosti točke 12. dokumentacije o nabavi (Norma za osiguranjem kvalitete upravljanjem okoliša ili jednakovrijedno), izvršen je uvid u spornu točku te je utvrđeno da je naručitelj propisao da se od ponuditelja traži da raspolaže važećim certifikatom iz serije ISO 14001 ili jednakovrijedno ponuditelja o sukladnosti gospodarskog subjekta s normama za osiguranjem kvalitete upravljanjem okoliša ili jednakovrijedno. Dalje je propisao da za potrebe utvrđivanja okolnosti iz točke 12. gospodarski subjekt u ponudi dostavlja ispunjeni obrazac Europske jedinstvene dokumentacije o nabavi (Dio IV, odjeljak D, Potvrde o sukladnosti s normama upravljanja okolišem). Naručitelj može u bilo kojem trenutku tijekom postupka javne nabave, ako je to potrebno za pravilno provođenje postupka, provjeriti informacije navedene u europskoj jedinstvenoj dokumentaciji o nabavi kod nadležnog tijela za vođenje službene evidencije o tim podacima sukladno posebnom propisu i zatražiti izdavanje potvrde o tome, uvidom u popratne dokumente ili dokaze koje već posjeduje, ili izravnim pristupom elektroničkim sredstvima komunikacije besplatnoj nacionalnoj bazi podataka na hrvatskom jeziku. Ako se ne može obaviti provjera ili ishoditi potvrda sukladno gore navedenom stavku, naručitelj može zahtijevati od gospodarskog subjekta da u primjerenom roku, ne kraćem od 5 dana, dostavi sve ili dio popratnih dokumenta ili dokaza. Dalje je u istoj točki propisao da će sukladno članku 263. ZJN 2016 prije donošenja odluke o odabiru zatražiti od ponuditelja s kojim je odlučio sklopiti ugovor, da dostavi ažurne popratne dokumente u primjerenom roku, ne kraćem od 5 dana, osim ako već posjeduje te dokumente. Ponuditelj mora pisanom izjavom potvrditi da raspolaže sljedećim dokumentima kojima dokazuje tehničku sposobnost iz ove točke dokumentacije o nabavi. Dokaz se prilaže u obliku izjave o raspolaganju certifikatima potpisane od ponuditelja (ovlaštena osoba za zastupanje) i ovjerene pečatom. U prilogu Izjave moraju biti dostavljene preslike traženih certifikata s datumom važenja. Kao dokaz prilaže se preslika traženog certifikata s datumom važenja: - važeći certifikat iz serije ISO 14001

ili jednakovrijedno ponuditelja o sukladnosti gospodarskog subjekta s normama za osiguranjem kvalitete upravljanjem okoliša ili jednakovrijedno.

Dalje je utvrđeno da je naručitelj kriterije za odabir gospodarskog subjekta (uvjeti sposobnosti) propisao u točki 11. dokumentacije o nabavi pa je tako tehničku i stručnu sposobnost te dokumente kojima dokazuje sposobnost tražio u točki 11.3. dokumentacije o nabavi.

Odredbom članka 256. stavka 1. ZJN 2016 propisano je da se kriteriji za odabir gospodarskog subjekta u postupku javne nabave mogu odnositi na: sposobnost za obavljanje profesionalne djelatnosti, ekonomsku i financijsku sposobnost i tehničku i stručnu sposobnost. Stavkom 3. toga članka propisano je da prilikom određivanja kriterija za odabir iz stavka 1. ovoga članka javni naručitelj smije zahtijevati samo minimalne razine sposobnosti koje osiguravaju da će gospodarski subjekt biti sposoban izvršiti ugovor o javnoj nabavi.

Nadalje, u ZJN 2016 norme osiguranja kvalitete i norme upravljanja okolišem propisane su u Pododjeljku 4, Odjeljka C kojim je propisano dokazivanje kriterija za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta, Poglavlja 4. kojim su propisani kriteriji za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta.

Člankom 270. stavkom 1. ZJN 2016 propisano je da ako javni naručitelj zahtijeva prilaganje potvrda neovisnih tijela kojima se potvrđuje sukladnost gospodarskog subjekta s određenim normama osiguranja kvalitete, uključujući pristupačnost za osobe s invaliditetom, obvezan je uputiti na sustave osiguranja kvalitete koji se temelje na odgovarajućim serijama europskih normi koje su potvrdila akreditirana tijela. Stavkom 2. toga članka je propisano da javni naručitelj mora priznati jednakovrijedne potvrde tijela osnovanih u drugim državama članicama, a stavkom 3. da javni naručitelj mora prihvatiti dokaze o jednakovrijednim mjerama osiguranja kvalitete ako gospodarski subjekt iz objektivnih razloga nije mogao pribaviti potvrde iz stavaka 1. i 2. ovoga članka u odgovarajućem roku, pod uvjetom da dokaže da su te mjere usklađene s traženim normama osiguranja kvalitete.

Člankom 271. stavkom 1. ZJN 2016 je propisano ako javni naručitelj zahtijeva prilaganje potvrda neovisnih tijela kojima se potvrđuje sukladnost gospodarskog subjekta s određenim sustavima ili normama za upravljanje okolišem, obvezan je uputiti na Sustav upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Europske unije (EMAS) ili na druge sustave upravljanja okolišem koji se priznaju u skladu s člankom 45. Uredbe (EZ) br. 1221/2009 ili na norme upravljanja okolišem koje se temelje na odgovarajućim europskim ili međunarodnim normama akreditiranih tijela. Stavkom 2. toga članka da javni naručitelj mora priznati jednakovrijedne potvrde tijela osnovanih u drugim državama članicama, a stavkom 3. da javni naručitelj mora prihvatiti druge dokaze o jednakovrijednim mjerama upravljanja okolišem ako gospodarski subjekt evidentno nema pristup potvrdama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ili ih iz objektivnih razloga ne može pribaviti u odgovarajućem roku, pod uvjetom da dokaže da su te mjere jednakovrijedne traženim sustavima ili normama upravljanja okolišem.

Razmatrajući prethodno utvrđeno činjenično stanje u okviru citiranih zakonskih odredbi, razvidno je da je naručitelj posebnom točkom (točka 12.) propisao norme osiguranja kvalitete i norme upravljanja okolišem, dakle, iste nisu tražene kao uvjet sposobnosti već su, u smislu članka 270. stavka 1. i 2. te članka 271. stavka 1. i 2. ZJN 2016 tražene kao norme, kako je to i predviđeno ZJN 2016. Takvo stanje stvari i ocjenu žalbenog navoda dalo je ovo tijelo u Rješenju donesenom u žalbenom postupku koji se vodio pod KLASOM: UP/II-034-02/18-01/787 na koje se žalitelj poziva. Nadalje, naručitelj je u odgovoru na žalbu naveo da je iz dokumentacije o nabavi vidljivo da je naručitelj naveo da ponuditelji na jednakovrijedan način mogu dokazati da raspolažu normama za osiguranje kvalitete upravljanjem okoliša, dakle, da mogu i alternativnim načinima dokazati udovoljavanje navedenom. Takav zaključak proizlazi i iz sadržaja sporne odredbe dokumentacije o nabavi. Stoga, budući da naručitelj dokumentacijom o nabavi nije isključio da ponuditelj može priložiti drugi dokaz o jednakovrijednim mjerama te imajući u vidu da je odredba članka 270. ZJN 2016 kogentna odredba čiju primjenu naručitelj ne može otkloniti, već ju je dužan primijeniti, žalbeni navod je ocijenjen neosnovanim.

Dalje žalitelj osporava zakonitost Izjave o ovlaštenom voditelju građenja (Prilog 9. dokumentacije o nabavi) smatrajući da ista nije u skladu sa Zakonom o Komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju odnosno izmjenama i dopunama tog Zakona koje su stupile na snagu 1. siječnja 2020. Tako žalitelj navodi da izmjena navedenog Zakona izrijekom propisuje zabranu bilo kakve diskriminacije i stavljanja u nepovoljniji položaj onih inženjera gradilišta i voditelje radova koji nisu članovi Komore u odnosu na one koji su članovi Komore (odnosno onih koji su ovlašteni) te da je pristupanje strukovnim komorama i ishođenje ovlaštenja svedeno na slobodnu volju dotične osobe. Dakle, zaključuje žalitelj, jasno je vidljivo da je naručitelj propisao nezakonite, diskriminatorne odredbe kojim je ujedno prekršio i odredbe članka 4. stavka 1. ZJN 2016.

U odgovoru na žalbu naručitelj navodi da osporavani dio dokumentacije o nabavi nije proizveo diskriminirajuće efekte jer naručitelj nije niti došao u fazu pregleda i ocjene ponuda niti je eliminirao ponuditelja zbog navedenog. Navodi da je gospodarski subjekt mogao zahtijevati izmjenu dokumentacije o nabavi što bi naručitelj i izvršio. Napominje kako je ovom postupku prethodilo prethodno savjetovanje te kako ni nakon objave poziva nije zaprimljen niti jedan zahtjev za pojašnjenjem ili izmjenom dokumentacije o nabavi, što bi bilo u skladu s načelom ekonomičnosti.

Uvidom u Izjavu o ovlaštenom voditelju građenja (Prilog 9. dokumentacije o nabavi) utvrđeno je da je naručitelj propisao sljedeći sadržaj iste izjave: „Ja (*ime i prezime*), OIB, kao osoba ovlaštena po zakonu za zastupanje gospodarskog subjekta (*naziv i OIB*), pod materijalnom i kaznenom odgovornošću izjavljujem da: a) je ovlašteni voditelj građenja (*ime i prezime*) elektrotehničke struke naš zaposlenik i da ispunjava uvjete sukladno članku 28. Zakona o Komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 78/15, 114/18). Ovom Izjavom ponuditelj potvrđujemo stručno iskustvo ovlaštenog voditelja građenja u vođenju radova (potpis osobe ovlaštene po zakonu za zastupanje pravne osobe ponuditelja).“

Dana 23. studenog 2019. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 110/19.) koji je izmijenio dotadašnju odredbu članka 28. Naime, do izmjena navedeni Zakon poznavao je pojam ovlaštenog voditelja građenja, dok se nakon izmjena uvodi pojam inženjera gradilišta. Nakon navedenih izmjena tog Zakona, članak 28. sadrži odredbu da su komore dužne ustrojiti i voditi imenik inženjera gradilišta te da pravo na upis u imenik iz stavka 1. tog članka imaju osobe koje mogu biti imenovane za inženjera gradilišta u skladu s propisom kojim se uređuju poslovi i djelatnosti prostornog uređenja i gradnje.

Sporni članak 28. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju je do navedenih izmjena propisivao uvjete za upis u imenik ovlaštenih voditelja građenja pa je tako u stavku 1. propisivao da pravo na upis u imenik ovlaštenih voditelja građenja Komore ima fizička osoba koja kumulativno ispunjava sljedeće uvjete: 1. da je završila odgovarajući preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij i stekla akademski naziv magistar inženjer, ili da je završila odgovarajući specijalistički diplomski stručni studij i stekla stručni naziv stručni specijalist inženjer ako je tijekom cijelog svog studija stekla najmanje 300 ECTS bodova, odnosno da je na drugi način propisan posebnim propisom stekla odgovarajući stupanj obrazovanja odgovarajuće struke i ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci, ili da je završila studij i stekla stručni naziv stručni prvostupnik (*baccalaureus*) inženjer ili akademski naziv sveučilišni prvostupnik (*baccalaureus*) inženjer odgovarajuće struke, odnosno da je na drugi način propisan posebnim propisom stekla odgovarajući stupanj obrazovanja odgovarajuće struke i ima najmanje četiri godine radnog iskustva u struci, ili da je završila studij i stekla stručni naziv pristupnik inženjer odgovarajuće struke, odnosno da je na drugi način propisan posebnim propisom stekla odgovarajući stupanj obrazovanja odgovarajuće struke i da ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci; 2. da je

ispunila uvjete sukladno posebnim propisima kojima se propisuje polaganje stručnog ispita. Stavkom 2. bilo je propisano da se upisom u imenik ovlaštenih voditelja građenja automatski stječe pravo za obavljanje poslova ovlaštenih voditelja radova.

Nadalje, članak 2. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju nakon navedenih izmjena u stavku 2. propisuje da se u Komoru obvezno udružuju ovlaštene osobe obavljaču stručne poslove projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja te poslove prostornog uređenja radi zastupanja i usklađivanja zajedničkih interesa, zaštite javnog interesa i zaštite interesa trećih osoba. Stavkom 3. je propisano da inženjeri gradilišta i voditelji radova slobodno odlučuju o svojem pristupanju članstvu Komore i istupu iz članstva Komore. Stavkom 4. je propisano da inženjeri gradilišta i voditelji radova koji nisu članovi Komore ne smiju biti stavljeni u nepovoljniji položaj u odnosu na inženjere gradilišta i voditelje radova koji su članovi Komore. Stavak 5. propisuje da postupanje protivno stavcima 3. i 4. tog članka predstavlja diskriminaciju u smislu zakona kojim se uređuje suzbijanje diskriminacije, dok je stavkom 6. propisano da osobe iz stavka 2. tog članka obavljaju poslove regulirane profesije u skladu s posebnim propisima te postupaju samostalno i odgovorno.

Sukladno članku 2. stavku 1. točka 7. alineja 23. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave („Narodne novine“ broj 65/17.), dokumentacija o nabavi sadrži uvjete i zahtjeve koji moraju biti ispunjeni sukladno posebnim propisima ili stručnim pravilima.

Prema tome, iz prethodno utvrđenog činjeničnog stanja i odredbi mjerodavnog pozitivnog propisa evidentno je da je naručitelj propisao sadržaj sporne Izjave o ovlaštenom voditelju građenja ne uzimajući u obzir izmjene i dopune Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 110/19.) u dijelu koji se odnosi na ovlaštenog voditelja građenja/inženjera gradilišta, uvjete za upis u imenik i (ne)pristupanje članstvu Komore. Budući da je predmetni postupak javne nabave započeo 24. prosinca 2019. kada su već na snazi bile izmjene i dopune navedenog Zakona te da naručitelj sadržaj sporne Izjave nije uskladio s odredbama pozitivnog propisa, a sam ujedno u odgovoru na žalbu navodi da bi izmijenio dokumentaciju o nabavi u tom dijelu da je gospodarski subjekt to zahtijevao, predmetni žalbeni navod ocijenjen je osnovanim.

Žalitelj sljedećim žalbenim navodom osporava točku 5. dokumentacije o nabavi navodeći da je dio „detaljna razrada svih predviđenih mjera mora biti prikazana u Projektu“ kontradiktoran i zbunjujuć jer iz toga proizlazi izrada istog projekta što nije u skladu s ostatkom dokumentacije o nabavi jer je naručitelj, kao prilog dokumentaciji o nabavi, objavio glavni projekt prema kojem se treba izvršiti nabava i ugradnja robe. Kako žalitelju nije jasno i razumljivo treba li izraditi novi glavni projekt ili raditi po priloženom glavnom projektu, s time da bi ponuditelji na sebe preuzeli neuobičajen rizik jer izrada glavnog projekta ima i određenu cijenu, žalitelj smatra da je navedenom odredbom točke 5. dokumentacije o nabavi naručitelj prekršio odredbe članka 200. stavaka 1. i 2. ZJN 2016. Skreće pažnju ovome tijelu da je naručitelj obustavio prethodno otvoreni postupak broj objave: 2019-5 0F2-0020750 iz razloga jer nije bio u mogućnosti izmijeniti i uskladiti cjelokupnu natječajnu dokumentaciju, zbog činjenice da nije osigurao sredstva nužna za nabavu usluge usklađenja projektne dokumentacije itd. Navedeno pokazuje, navodi žalitelj, da navedeni trošak izrade glavnog projekta nije bagatelan.

Ocjenjujući zakonitost sporne točke 5. dokumentacije o nabavi (Opis predmeta nabave) u pobijanom dijelu utvrđeno je da je naručitelj, između ostalog, propisao da je predmet nabave pružanje energetske usluge u svrhu poboljšanja energetske svojstava javne rasvjete u Općini Gradac što podrazumijeva postizanje dokazivih ušteda, a koje će se postići provođenjem mjera energetske učinkovitosti koje se sastoje od, između ostalog, izvođenja svih radova, ugradnji opreme i materijala predviđenih Projektom, uključujući nepredviđene radove i/ili sve potrebne radnje koje su nužne za ostvarenje ušteda. Dalje je propisano da ponuditelj u ponudi, odnosno u dijelu „Ponudbene tablice“ - prilog 2. dokumentacije o nabavi, mora iskazati naknadu za

energetsku uslugu u koju moraju biti uključeni svi troškovi navedeni u točki 4. dokumentacije o nabavi, uključujući i obveze plaćanja naknade po godinama. Ponuditelj u ponudi mora navesti sve mjere koje će se poduzeti u svrhu poboljšanja energetske učinkovitosti što uključuje kratki opis mjera za javnu rasvjetu, uštede po energentu (električna energija) nakon provedbe Mjera (izraženu u % u odnosu na referentnu potrošnju i apsolutnim iznosima) i ukupna ušteda na javnoj rasvjeti (izraženu u % u odnosu na referentnu potrošnju i apsolutnim iznosima). *Detaljna razrada svih predviđenih mjera mora biti prikazana u Projektu.* Ugovor o energetskom učinku biti će sklopljen na vrijednost naknade za energetsku uslugu iz „Ponudbene tablice“ - prilog 2. dokumentacije o nabavi.

Dalje je utvrđeno da je naručitelj objavio dokument naziva „GP za EOJN 2711.pdf“ odnosno Glavni projekt Rekonstrukcije javne rasvjete u Općini Gradac kojeg je u studenom 2019. izradio projektant Ivica Krile, mag. ing. el. (dalje u tekstu: Glavni projekt).

Naručitelj je također izradio i Projektni zadatak (Prilog 6. dokumentacije o nabavi) u kojem je u točki 2. Tehnički opis postojećeg stanja propisao da je postojeće stanje opisano u Glavnom projektu rekonstrukcije javne rasvjete Općine Gradac, koji je sastavni dio dokumentacije za nadmetanje. U točki 3. Projektnog zadatka (Uvjeti projektiranja) naručitelj je propisao da je ponuditelj dužan temeljem Glavnog projekta izvršiti rekonstrukciju sustava javne rasvjete.

Prema tome, budući da je iz odredbi dokumentacije o nabavi razvidno da je glavni projekt već izrađen te da se temeljem istoga provodi predmetni postupak javne nabave odnosno temeljem istog se vrši rekonstrukcija sustava javne rasvjete, imajući također u vidu da je naručitelj u rečenici koja prethodni spornoj propisao da *ponuditelj u ponudi* mora navesti sve mjere koje će se poduzeti u svrhu poboljšanja energetske, proizlazi da je odredba točke 5. dokumentacije o nabavi koja glasi „detaljna razrada svih predviđenih mjera mora biti prikazana u *Projektu*“ kontradiktorna ostatku dokumentacije o nabavi. S obzirom da prema članku 200. stavku 1. ZJN 2016 dokumentacija o nabavi mora biti jasna, precizna, razumljiva i nedvojbeno te izrađena na način da omogućiti podnošenje usporedivih ponuda, žalbeni navod je ocijenjen osnovanim.

Žalitelj dalje smatra da je Glavni projekt po kojem bi se izvodili radovi nezakonito izrađen odnosno smatra da dokumentacija o nabavi i Glavni projekt nisu usklađeni sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji („Narodne novine“ broj 39/19.). Naime, predmet ove nabave je pružanje energetske usluge u svrhu poboljšanja energetske svojstava javne rasvjete u Općini Gradac što podrazumijeva postizanje dokazivih ušteda, a koje će se postići provođenjem mjera energetske učinkovitosti koje se, između ostalog, sastoje od izvođenja svih radova, ugradnji opreme i materijala predviđenih Glavnim projektom, uključujući nepredviđene radove i/ili sve potrebne radnje koje su nužne za ostvarenje ušteda. Žalitelj dalje ukazuje da je obveza izvođača radova eksplicitno navedena i u članku 54. stavku 2. Zakona o gradnji („Narodne novine“ broj 153/13., 20/17. i 39/19.). Sastavni dio Glavnog projekta je Izjava projektanta koju je potpisom i žigom ovlaštene osobe ovjerio projektant Ivica Krile, dipl.ing.el., a u kojoj izjavi se navodi da je Glavni projekt, među ostalim, usklađen i sa Zakonom o gradnji („Narodne novine“ broj 153/13., 20/17. i 39/19.). Dana 25. travnja 2019. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji („Narodne novine“ broj 39/19.) koji u članku 66. stavku 1. propisuje da se projekti, odnosno njihovi dijelovi izrađuju kao elektronički zapis i potpisuju elektroničkim potpisom. Žalitelj navodi da je naručitelj kao prilog dokumentaciji o nabavi priložio Glavni projekt koji nije ovjeren elektroničkim potpisom pa bi budući izvoditelj koji bi bio odabran u ovom postupku, protuzakonito izvodio navedene radove iz Glavnog projekta.

Očitujući se na žalbeni navod naručitelj navodi da činjenica da Glavni projekt nije ovjeren elektroničkim potpisom ni na koji način ne utječe na zakonitost postupka. Na dokumentu su vidljivi potpisi ovlaštenog projektanta koji je izradio sporni projekt.

Uvidom u točku 5. dokumentacije o nabavi utvrđeno je da je naručitelj propisao da je predmet nabave pružanje energetske usluge u svrhu poboljšanja energetske svojstava javne

rasvjete u Općini Gradac što podrazumijeva postizanje dokazivih ušteda, a koje će se postići provođenjem mjera energetske učinkovitosti koje se, između ostalog, sastoje od izvođenja svih radova, ugradnji opreme i materijala predviđenih Glavnim projektom, uključujući nepredviđene radove i/ili sve potrebne radnje koje su nužne za ostvarenje ušteda.

Dalje je utvrđeno da Glavni projekt nije ovjeren elektroničkim potpisom, ali je ovjeren potpisom i pečatom projektanta, ovlaštenog inženjera elektrotehnike Ivica Krile, mag. ing. el.

Dana 25. travnja 2019. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji („Narodne novine“ broj 39/19). koji donosi izmjene članka 66. koji sada u stavku 1. propisuje da se projekti, odnosno njihovi dijelovi izrađuju kao elektronički zapis i potpisuju elektroničkim potpisom. Stavkom 2. tog članka je propisano da projekti, odnosno njihovi dijelovi moraju biti izrađeni na način koji osigurava njihovu jedinstvenost s obzirom na građevinu za koju su izrađeni (ime projektanta, tvrtka osobe registrirane za poslove projektiranja, naziv građevine, ime ili tvrtka investitora, datum izrade i dr.). Stavak 3. tog članka propisuje da se projekti, odnosno njihovi dijelovi izrađuju tako da je onemogućena promjena njihova sadržaja, odnosno zamjena njihovih dijelova, osim u propisanom slučaju, dok stavka 4. tog članka propisuje da obvezni detaljniji sadržaj i elemente projekta, način opremanja, uvjete promjene sadržaja, označavanja projekta, način i značenje ovjere projekta od strane odgovornih i službenih osoba, način razmjene elektroničkih zapisa, u skladu s posebnim propisima, te pravila za ispis projekata i ovjeru ispisa projekata propisuje ministar pravilnikom.

Nadalje, 12. prosinca 2019. stupio je na snagu Pravilnik o obveznom sadržaju i opremanju projekata građevina, donesen temeljem članka 66. stavka 4. Zakona o gradnji, koji propisuje obvezni detaljniji sadržaj i elemente projekata, način opremanja, uvjeti promjene sadržaja, označavanje projekata, način i značenje ovjere projekata od strane odgovornih i službenih osoba, način razmjene elektroničkih zapisa u skladu s posebnim propisima, te pravila za ispis projekata i ovjeru ispisa projekata. Tako u članku 2. stavku 1. propisuje da su projekti građevina u smislu ovoga Pravilnika glavni, izvedbeni i tipski projekt te projekt uklanjanja građevine koji moraju biti izrađeni u skladu s odredbama ovoga Pravilnika. Prema članku 5. stavku 1. tog Pravilnika, projekti se izrađuju računalnom tehnikom, dok prema stavku 2. tog članka, za potrebe upravnog postupka projekt se izrađuje kao elektronički zapis i potpisuje se kvalificiranim elektroničkim potpisom prema posebnom propisu kao i ispis toga projekta ovjeren od strane projektanta u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.

Prema tome, žalitelj navodi da dokumentacija o nabavi i Glavni projekt nisu usklađeni sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji („Narodne novine“ broj 39/19.) jer predmetni Glavni projekt nije ovjeren elektroničkim potpisom slijedom čega je nezakonit odnosno žalitelj smatra da bi odabrani ponuditelj temeljem takvog projekta protuzakonito izvodio predmetne radove. Točno je da Glavni projekt nije usklađen s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji („Narodne novine“ broj 39/19.) i odredbama provedbenog Pravilnika u dijelu koji se odnosi na osporavani način izrade projekta, što je vidljivo iz opisanog činjeničnog stanja, međutim, imajući u vidu činjenicu da je Glavni projekt ovjeren potpisom i pečatom projektanta odnosno ovlaštenog inženjera elektrotehnike što za sobom povlači određenu odgovornost, ocjena je ovoga tijela da Glavni projekt samo zbog tog formalnog nedostatka nije nezakonit pa je žalbeni navod ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj dalje navodi da su sastavni dio Glavnog projekta i nacrti, točnije, Nacrt 5.3 koji daje prikaz novog sustava javne rasvjete na području naselja Brist. Na navedenom nacrtu se nalazi rasvjetno mjesto/svjetiljka oznake 648, za koju je u legendi nacrtu navedeno da se radi o novopojektiranoj LED cestovnoj svjetiljci „TIP 12“. Za navedenu svjetiljku „TIP 12“ naručitelj je u Troškovniku tražio da mora udovoljiti, između ostalog, sljedećim tehničkim karakteristikama: „asimetrična cestovna optika; svjetiljka mora imati blendu za sprječavanje preostale emisije svjetla iza stražnje strane svjetiljke.“ Žalitelj navodi da je svjetiljka prema projektu postavljena na obalni mul (gat, pristan, izgrađeni dio obale za prihvat brodova) pa je neupitno da je s tri strane

omeđena prirodnim vodnim tijelom odnosno Jadranskim morem. U prilog tome žalitelj u žalbi dostavlja fotografiju sporne lokacije. Slijedom navedenog, žalitelj ukazuje na odredbe članka 2. stavka 1. te na odredbu članka 11. stavka 5. točke 1. Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja koja jasno definira zabranu korištenja svjetlosnih snopova bilo kakve vrste ili oblika usmjerene prema prirodnom vodnom tijelu (Jadransko more). Žalitelj navodi da bi neovisno o usmjerenju svjetiljke dio svjetlosnog toka/snopa pao na prirodno vodno tijelo (Jadransko more), što je protivno odredbama Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja. Nadalje, ukazuje na odredbu članka 23. stavka 1. do 3. istog Zakona koji predviđa prekršajnu odgovornost investitora javne rasvjete, što bi, po žalitelju, u konkretnom slučaju bio odabrani ponuditelj koji bi se zbog naručiteljevog zahtjeva za ugradnjom LED svjetiljke „TIP 12“ na mjestu pod brojem 648, izložio novčanoj kazni. Prema tome, navodi žalitelj, razvidno je da dokumentacija o nabavi i Glavni projekt nisu usklađeni sa Zakonom o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja odnosno da je dokumentacija o nabavi zahvaćena nezakonitošću.

U žalbenom postupku žalitelj je dostavio svjetlo - tehničku simulaciju s prikazom emisije svjetlosti u kojoj je korištena svjetiljka Philips BGP202 LED35-4S/830 s predviđenim optičkim sustavom. Također je dostavio i sliku predmetne svjetiljke Philips BGP202 LED35-4S/830 te svjetlotehnički proračun izrađen u Dialux softverskom paketu iz kojeg je vidljivo da je korištena ista svjetiljka BGP202 T25 1xLED35-4S/830, te da se svjetlost rasipa u more.

U svom odgovoru na žalbu naručitelj navodi da je upravo kako bi spriječio svjetlosno onečišćenje za spornu poziciju predvidio posebne svjetiljke odnosno predvidio je asimetričnu cestovnu optiku i blendu za sprječavanje preostale emisije svjetla iza stražnje strane svjetiljke. Iz spornog nacrtu u Glavnom projektu jasno je vidljivo kako je svjetiljka prema projektu postavljena na izgrađeni dio obale za prihvat brodova. Poziva se na odredbu članka 3. stavka 2. Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja naglašavajući da je tom odredbom propisano da se isti Zakon ne primjenjuje na rasvjetna tijela (svjetiljke) koje povremeno svijetle na otvorenom - rasvjetljavanje morskih luka i unutarnjih voda. Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama daje definiciju morske luke te je vidljivo da se isti odnosi i na spornu lokaciju.

Naručitelj je u prilog svojih tvrdnji da ne krši odredbe Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja u žalbenom postupku dostavio svjetlotehnički proračun izrađen u Relux softverskom paketu iz kojeg je vidljivo da korištena svjetiljka Philips BGP202 T25 1xLED35-4S/830 ne rasipava svjetlost u more (snop svjetla označen crvenom bojom).

U svrhu rješavanja spornog pitanja izvršen je uvid u Glavni projekt te je utvrđeno da se u točki 6. naziva Nacrta, nalazi i nacrt u kojem je pod brojem 648 vidljiv sporni mul/gat/pristan na kojem je predviđena, prema Legendi nacrtu, novopojektirana LED cestovna svjetiljka „TIP 12“.

Uvidom u Troškovnik, utvrđeno je da je naručitelj za navedenu svjetiljku „TIP 12“ tražio da mora udovoljiti, između ostalog, sljedećim tehničkim karakteristikama: „asimetrična cestovna optika; svjetiljka mora imati blendu za sprječavanje preostale emisije svjetla iza stražnje strane svjetiljke.“

Pregledom Projektnog zadatka, utvrđeno je da je naručitelj u točki 3. naziva Uvjeti projektiranja propisao da je ponuditelj dužan temeljem Glavnog projekta izvršiti rekonstrukciju sustava javne rasvjete.

Odredbom članka 11. stavak 5. točka 1. Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja („Narodne novine“ broj 14/19.), koji je na snazi od 1. travnja 2019., propisano je da je zabranjeno rabiti svjetlosne snopove bilo kakve vrste ili oblika usmjerene prema nebu ili prema prirodnom vodnom tijelu. Člankom 3. stavkom 2. tog Zakona propisano je da se odredbe tog zakona, osim odredbi članka 11. stavka 5. o zabranjenom rasvjetljavanju, ne primjenjuju na rasvjetna tijela (svjetiljke) koje povremeno svijetle na otvorenom, kod rasvjetljavanja morskih luka i luka unutarnjih voda. Odredbama članaka 23. i 24. tog Zakona propisane su prekršajne odredbe za ugovaranje, odnosno postavljanje svjetiljki i ostalih izvora svjetlosti protivno odredbama članaka 8. i 11. tog Zakona. Tako je člankom 23. stavkom 1. tog Zakona propisano da će se novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 50.000,00 kuna kazniti za prekršaj pravna osoba investitor

vanjske rasvjete koji ugovori postavljanje svjetiljki i ostalih izvora svjetlosti protivno odredbama članaka 8. i 11. ovoga Zakona. Stavkom 2. tog članka propisano je da će se za prekršaj iz stavka 1. tog članka kazniti odgovorna osoba jedinice lokalne samouprave, Grada Zagreba i odgovorna osoba pravne osobe investitora vanjske rasvjete novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 25.000,00 kuna. Stavkom 3. tog članka propisano je da će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti fizička osoba – obrtnik i fizička osoba investitor vanjske rasvjete novčanom kaznom od 5000,00 do 15.000,00 kuna. Nadalje, člankom 24. stavko 1. tog Zakona propisano je da će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kazniti za prekršaj pravna osoba izvođač vanjske rasvjete koji ugovara postavljanje svjetiljki ili postavlja svjetiljke i ostale izvore svjetlosti protivno odredbama članaka 8. i 11. ovoga Zakona. Stavkom 2. tog članka propisano je da će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti odgovorna osoba pravne osobe izvođača vanjske rasvjete novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 15.000,00 kuna, dok je stavkom 3. tog članka propisano da će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kazniti fizička osoba – obrtnik izvođač vanjske rasvjete novčanom kaznom od 3000,00 do 10.000,00 kuna.

Dakle, iz cjelokupne dokumentacije o nabavi vidljivo je da je predmet ovog postupka javne nabave pružanje energetske usluge u svrhu poboljšanja energetske svojstava javne rasvjete u Općini Gradac što podrazumijeva postizanje dokazivih ušteda, a koje će se postići provođenjem mjera energetske učinkovitosti koje se, između ostalog, sastoje od izvođenja svih radova, ugradnji opreme i materijala predviđenih Glavnim projektom, uključujući nepredviđene radove i/ili sve potrebne radnje koje su nužne za ostvarenje ušteda. Također je u dokumentaciji o nabavi propisano da je ponuditelj dužan temeljem Glavnog projekta izvršiti rekonstrukciju sustava javne rasvjete. Prema tome, predmet ove nabave nije izrada projektne dokumentacije pa tako i glavnog projekta, nego izvođenje radova, ugradnja opreme i materijala na temelju već izrađenog glavnog projekta u prethodnom postupku javne nabave. Glavni projekt je izradio projektant odnosno ovlaštenu inženjer elektrotehnike te je isti odgovoran da projekt koji je izradio ispunjava propisane zahtjeve i uvjete. Isto tako, u projektiranju te izvođenju radova investitor, projektant i izvođač dužni su pridržavati se svih propisa i pravila struke. Treba također napomenuti da su člancima 23. i 24. Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja propisane prekršajne odredbe za ugovaranje koje sankcioniraju i investitora vanjske rasvjete (naručitelja) u slučaju postavljanja svjetiljki i ostalih izvora svjetlosti protivno odredbama članaka 8. i 11. navedenog Zakona. Uzimajući sve to u obzir, ovo tijelo je žalbeni navod ocijenilo neosnovanim.

Zaključno, žalitelj osporava točku 5. Projektnog zadatka (Prilog 6. dokumentacije o nabavi), i to u dijelu koji se odnosi na svjetlotehničke zahtjeve. Žalitelj tako navodi da naručitelj eksplicitno traži da ponuditelj predvidi rješenje koje svjetlotehnički zadovoljava svojim proračunom kriterij rasvijetljenosti i ujednačenosti (Lav, UI, U0) te bliještenja odnosno porasta praga (TI) te rasvijetljenosti okoliša (SR) za klasu rasvjete ME (na površini prometnice), a za klasu S minimalnu srednju osvjetljenost (Eav), minimalnu osvjetljenost (Emin) kao i ostale zahtijevane parametre, sve u skladu s normom HRN EN 13201-2: 2016 Cestovna rasvjeta. U dijelu koji je žalitelju sporan naručitelj se poziva na parametre u skladu s normom HRN EN 13201-2:2008 (konkretno: rasvijetljenost okoliša (SR), klasu rasvjete ME, klasu rasvjete S), dok kasnije navodi sve u skladu normom HRN EN 13201-2: 2016 Cestovna rasvjeta. Žalitelj ističe da nova norma HRN EN 13201-2: 2016 Cestovna rasvjeta koja je u upotrebi na području Republike Hrvatske ne propisuje parametre SR, klase rasvjete ME i S, već su isti obrađeni s parametrom EIR i klasama rasvjete M i P. Stoga, navodi žalitelj, predmetne odredbe dokumentacije o nabavi su nekonzistentne i nejasne odnosno istima se postupa protivno članku 205. stavku 1. ZJN 2016.

Uvidom u točku 5. Projektnog zadatka (Prilog 6. dokumentacije o nabavi) u dijelu koji se odnosi na svjetlotehničke zahtjeve, utvrđeno je da je naručitelj propisao da svjetlotehnički proračun mora odgovarati zahtijevanim uvjetima iz ponudbenog troškovnika, a u smislu svjetlotehničkih parametara. Rješenje mora biti takvo da se zadovolje kriteriji rasvijetljenosti i ujednačenosti (Lav, UI, U0) te bliještenja odnosno porasta praga (TI) te rasvijetljenosti okoliša

(SR) za klasu rasvjete ME (na površini prometnice), a za klasu S minimalnu srednju osvijetljenost (Eav), minimalnu osvijetljenost (Emin) kao i ostale zahtijevane parametre, sve u skladu s normom HRN EN 13201-2: 2016 Cestovna rasvjeta.

Odredbom članka 403. stavka 2. ZJN 2016 propisano je da je žalitelj obavezan dokazati postojanje postupovnih pretpostavki za izjavljivanje žalbe, kao i povrede postupka ili materijalnog prava koje su istaknute u žalbi.

Slijedom navedenog, uzimajući u obzir i činjenicu da hrvatski normativni dokumenti, pa tako i HRN EN 13201-2: 2016 Cestovna rasvjeta, nisu besplatni i općedostupni, te da je žalitelj, sukladno pravilima o teretu dokazivanja iz članka 403. ZJN 2016, obavezan dokazati povrede koje ističe u žalbi, što nije učinio, predmetni žalbeni navod ocijenjen je kao neosnovan.

Postupajući po službenoj dužnosti temeljem članka 404. ZJN 2016, a u odnosu na osobito bitne povrede postupka javne nabave iz članka 404. stavka 2. toga Zakona, ovo državno tijelo nije utvrdilo postojanje osobito bitnih povreda.

U skladu s prethodno navedenim, a temeljem članka 425. stavka 1. točke 4. ZJN 2016, odlučeno je kao u točki 1. izreke ovog Rješenja. Naručitelj će u nastavku postupka postupiti sukladno članku 419. stavku 4. ZJN 2016.

Žalitelj je postavio zahtjev za naknadom troškova žalbenog postupka u iznosu od 5.000,00 kuna na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka.

Prema članku 431. stavku 2. ZJN 2016, Državna komisija odlučuje o troškovima žalbenog postupka, određuje tko snosi troškove žalbenog postupka i njihov iznos te kome se i u kojem roku moraju platiti. Prema stavku 3. istog članka, stranka na čiju je štetu žalbeni postupak okončan dužna je protivnoj stranki nadoknaditi opravdane troškove koji su joj nastali sudjelovanjem u žalbenom postupku.

Budući da je žalba osnovana, osnovan je i žaliteljev zahtjev za naknadom troška žalbenog postupka u traženom iznosu od 5.000,00 kuna na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka. Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki 2. izreke ovog Rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovoga Rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave. Tužba se predaje Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Stranke žalbenog postupka:

1. Općina Gradac, Gradac, S. Radića 3
1. Instalacije Grebenar j.d.o.o., Dugo Selo, Ulica V. Nazora 3